

Egy magángyűjtő, aki tiszteli a múltat

Pécsi Sándor úgy tartja, hogy az ő igazi hobbija a lovak, a régi földművelő eszközök, a paraszti élet nélkülözhetetlen tárgyainak gyűjtése pedig a szenvedélye. A földesi otthonukban berendezett tájházban 2006 óta fogadnak látogatókat. Felesége, Katalin asszony nagy virágkedvelő, az évszakok virágaival díszíti a környezetét. A Kállay László-díj, amelyet 2017-ben kaptak múltmentő tevékenységükért, a házigazda szerint is közös érdem. A két lakóházas telken a parasztházat választom, a tisztaszobában ülünk le beszélgetni.

– Hol is vagyunk tulajdonképpen?
– Földesen, a Dózsa György utca 52. szám alatt, egy hamisítatlan sárréti parasztházban. Az épületet az előző tulajdonos saját kezűleg építette. Természetes anyagból készült, vályogból, és eredetileg náddal fedték be. Van benne egy búbos kemence, amely a mindennapi élethez elengedhetetlen volt. Ezt a helyiséget azért nevezték tisztaszobának, mert csak húsvétkor, karácsonykor és esküvők, illetve halotti tor alkalmával használták a háziak, vagy ha vendég érkezett, azt szállásolták

Katalin asszony
keze munkája
nyomán virul
a porta

A szerző felvételei

Pécsi Sándorhoz „odavándoroltak”
a régi használati tárgyak

el itt. Páros ágy áll benne. Amikor a szülők itt aludtak, néha a gyerekek is helyet kaptak benne, lábbal összefele. Közel négyezer tárgy van a gyűjteményben. Szilke, bilyogzó, tiloló, guzsaly, bölcso, Singer varrógép, tükör. A falon általában a szülők, nagyszülők fotói, tányérok hosszú sora. Minden gyerek örömmel vette, ha megnézhetette a sutót, a szoba sarkát a kemence mellett, mert a nagyszülőktől azt hallották, hogy ők ott nőttek fel. Nemcsak a kisgyereket helyezték el a sutban, hanem élelmiszer tárolására is használták. A nagyszüleim ott tartották a cukrot. Eredetileg döngölt földes volt a szoba, és ha hideg volt, gyékényből készült talpallót használtak, arra léptek rá, majd felvették a papucsot, ami szintén gyékényből készült. A mestergerenda végét nem tapasztották be, ott tartották a fontos iratokat. Gyerekkoromban az ágy alatt „ültették el” a kotlót. Ha kikeltek a kiscsibék és megerősödtek, csak utána kerültek ki az udvarra...

– Milyen tanuló volt?

– Az alsó tagozatban jó tanulónak számítottam. Felső voltam, amikor „kátéztam”

(folytatás a következő oldalon)

Egy magángyűjtő, aki tiszteli a múltat

(folytatás az előző oldalról)

➤ (konfirmáltam), amit nem vettek jó néven a faluban. Mi, gyerekek, mindig ettünk valami csemegét, kezdtük tavasszal az édesgyökérrel, aztán jött az eper, a nyestalma, a vajalma, különböző körte- és szilvafélék, végül a dió és a szőlő. A mai gyerek szerintem azt se tudja, milyen egy jó birsalmakompót. Bementem a kamrába, egy pilist (egy darab kenyeret) levágtam, mangalicaszírral megkentem, és felmásztam az eperfára, s ettem hozzá a nagy szemű epret. Ez engem akkor olyan örömmel töltött el, mintha valami hiper-szuper kiszolgálásban részesültem volna egy előkelő étteremben. Asztalos szerettem volna lenni vagy kovács, de édesapám mind a kettőről lebeszélte. Azt mondta, az érettségi a legfontosabb, így kerültem a „Zalkába”, Berettyóújfaluba mezőgazdasági gépszerezőnek. Benedek Laci bácsi kedves tanárom volt, minden évben emlékezetes kirándulásokat szervezett, így jutottam el a Storno-ház gazdag gyűjteményéhez is Sopronban. Azok a felújított régi tárgyak megmoccantottak bennem valamit. Ez az országjárás – Eger, Pécs Szombathely, Kőszeg, Ózd, Dunaújváros – középiskolásként meghatározó élmény volt, és képzelje el, zársképpen még az Operaházba is eljutottunk.

– Mikor állt munkába?

– 1971. július elsején felballagtam a tévész-irodába. Kaptam egy munkakönyvet és egy nagy pecsétet bele. Beléptem a földesi Rákóczi tévészbe, a beosztásom gépszerező volt. Érettségi után szervizipari technikus képe-
sítést szereztem. 1976-ban nősültem, fele-

A tisztaszoba

ségem a szintén földesi Nagy Katalin lett. A menyasszonytáncba adták a pénzt, a kereszt-
szülők annak rendje-módja szerint letakarták a tálat, úgy tették bele a vendégek a bankókat. Csótó András és Oláh András bátyám azonban hoztak két mangalicamalacot és két anyabirkát a hónuk alatt. Közben volt már nekem saját tehenem is. Ez azt jelentette, hogy amikor beléptünk az új házba, nekünk már gazdálkodni kellett. Két gyermekünk lett, egy fú és egy lány. Nagy örömmre szolgált, hogy a kisunkám is imádja a jószágokat. 1977-ben egyesült a falu két téeszé. Két év múlva a falu másik végén levő műhelyben folytattam a munkát. Azért váltottam később, mert volt három leadásra váró bikám, és megengedték, hogy azt felneveljük. 1986-ban műhelyvezető lettem úgy, hogy előtte tizenöt évet dolgoztam a munkapad mellett. Nem akarom magam dicserni, de voltam kiváló dolgozó is! Azóta is ott vagyok, igaz, hét esztendeje nyugdíjasként végzem a munkát.

A paraszti
gazdálkodás
kellékei

– Honnan származnak az itt látható tárgyak?

– Szinte mindegyiket Földesről és a környező településekről kaptam, csak elenyésző részét vásároltam. 1978-ban kezdtek a tárgyak „hozzám vándorolni”. Elődöm Aranyi Gyula volt a faluban, ő tíz évvel volt idősebb nálam. Jelentős gyűjteménnyel rendelkezett. Ezen magam is felbuzdultam. Amikor elkezdtem a gyűjtést, akkor szembesültem azzal, hogy a 24. órában vagyunk! Akkor már sikk volt megszabadulni a kemencétől és a régi paraszti tárgyaktól. Jobb esetben felkerültek a pad-

